

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till äldrenämnden

Handläggare:
Kenny Jansson

Pilotverksamhet äldreambassadörer

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar

1. **att** genomföra en pilotverksamhet med äldreambassadörer enligt föredragningen, samt
2. **att** ge förvaltningen i uppdrag att inom ramen för genomförandet närmare konkretisera äldreambassadörernas anställningsförhållanden och uppdrag.

Ärendet

Inom ramen för arbetet med äldrevänlig kommun har återkopplats att kommunens äldre upplever sig sakna information om hur arbetet fortlöper. Kommunen behöver därför fortsatt arbeta för att bli bättre på att nå ut till och involvera Uppsalabor i åldern 60+, inte minst med hänsyn till gruppens bredd och variation. Detta är ett pågående arbete som omfattar olika strategier och insatser för representativitet och delaktighet.

I samtal med Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS) har en idé om "äldreambassadörer" kommit upp. Konceptet "äldreambassadörer" bedöms ha potentialen att bland annat kunna bidra till att möta utmaningarna kring att nå ut med aktuell information om arbetet för en äldrevänlig kommun till Uppsala kommuns äldre.

Föredragning

I arbetet för en äldrevänlig kommun är en återkommande återkoppling att arbetets huvudsakliga målgrupp – Uppsala kommuns äldre – upplever sig sakna information om hur arbetet fortlöper. Det är också en fråga som Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS) återkommande erfar och informerar samordnaren för äldrevänlig kommun och äldreombudsmannen om.

Information om arbetet för en mer äldrevänlig kommun till äldre uppsalabor är alltså en fråga som samordnaren för äldrevänlig kommun samt äldreombudsmannen känner till sedan länge och kontinuerligt försöker adressera på mer strategisk nivå i arbetet. Det kan innebära att generellt främja kommunal kommunikation om äldrevänliga insatser eller initiativ som den turné bland kommunens pensionärsföreningar som påbörjades just innan pandemin men sedan dess fått pausas. Sedan 2020 uppmärksammar kommunen den FN-instiftade ”internationella dagen för äldre” 1 oktober. 2020 skedde detta i form av en digital livesändning där det då aktuella nuläget för arbetet för en mer äldrevänlig kommun redogjordes för.

Äldreombudsmannens arbete sker även på individ- och verksamhetsnivå, i sammanhang där äldreombudsmannen genom direktkontakt informerar och fångar upp frågor som berör arbetet med att bli en äldrevänlig kommun.

Det kan dock konstateras att dessa insatser inte fullt ut motsvarar behovet av information och återkoppling och att många äldre kommuninvånare inte känner till arbetet eller uppfattar att arbetet med äldrevänlig kommun gått i stå. Till saken hör också att arbetet för en äldrevänlig kommun i huvudsak består av långa processer som av olika skäl inte är möjliga att informera om publikt förrän de nått sin slutpunkt. Det bidrar till svårigheten att återkoppla kontinuerligt om arbetet.

I arbetet för en mer äldrevänlig kommun är det centralt att involvera målgruppen i arbetet. Den baslinjemätning som ligger till grund för det nuvarande arbetet involverade målgruppen i identifierandet av de problemställningar och utvecklingsområden som sedan utgjort strukturen för program och handlingsplan. Samordnaren för äldrevänlig kommun och äldreombudsmannen har återkommande kontakter med enskilda personer 60+, med enskilda pensionärsföreningar samt med UPS.

Kommunen behöver dock fortsatt arbeta för att bli bättre på att nå ut till och involvera Uppsalabor i åldern 60+, inte minst med hänsyn till gruppens bredd och variation. Detta är ett pågående arbete som omfattar olika strategier och insatser för representativitet och delaktighet. I samtal med UPS har en idé om ”äldreambassadörer” kommit upp. Konceptet ”äldreambassadörer” bedöms ha potentialen att kunna bidra till att möta utmaningarna kring att nå ut med aktuell information om arbetet för en äldrevänlig kommun till Uppsala kommuns äldre men därutöver även ha ytterligare fördelar.

”Äldreambassadörer” är beteckningen på tio Uppsalabor 60+, varje person motsvarande 10 procent av en tjänst, som fungerar som lokala kontaktpersoner och informatörer för kommunens arbete för att bli en mer äldrevänlig kommun. Varje ”äldreambassadör” får ansvar för strategiskt definierade geografiska områden i kommunen. Inom sitt område har ambassadören ansvar för att informera om kommunens arbete för en äldrevänlig kommun samt för att fånga upp och föra vidare kommentarer, tips och frågor. Med sin kunskap om lokalområdet kan ambassadören även vid behov vara behjälplig med att till exempel hitta lokala kontaktpersoner eller upplysa om lokala förutsättningar.

I linje med en mer tillitsbaserad styrning erkänns varje enskild ambassadör en stor grad av frihet under ansvar. Ingen regelmässig kontroll av arbetet kommer att ske utan regleras organiskt via återkommande avstämningar med förvaltningen och andra ambassadörer, samt inte minst genom förväntningarna från 60+ i respektive geografiskt ansvarsområde. Hur, var och när själva ambassadörskapet ska utföras bedömer och bestämmer den enskilde ambassadören dock själv.

Införandet av 10 äldreambassadörer under 2021 vilka sedan utför sitt uppdrag löpande under hela 2022 utgör en testverksamhet för konceptet. I slutet av perioden utvärderas sedan detta försök vilket ger underlag för beslut om framtiden för äldreambassadörskonceptet i denna form. Denna modell är ett försök att utveckla kommunkoncernens förmåga att involvera de äldre kommuninvånarna samt kontinuerligt nå ut med aktuell information om arbetet för att bli en mer äldrevänlig kommun. Det är också en möjlighet för 10 kommuninvånare 60+ till engagemang och avlönat deltidsarbete. Konceptet bedöms därtill till sitt flexibla upplägg ha potential att utvecklas och anpassas till olika kommunala och lokala behov på ett sätt som potentiellt även kan svara mot andra, ännu oidentifierade behov.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår därför att äldrenämnden så snart som möjligt för år 2021 samt under hela året 2022 genomför en pilotverksamhet med "äldreambassadörer".

Beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för systemledning.

Konsekvenser för jämställdhet

Ej aktuellt i föreliggande ärende

Konsekvenser för tillgänglighet

Ej aktuellt i föreliggande ärende

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för äldreambassadörerna beräknas till 550 000 för år 2022 som finansieras inom ramen för statsbidrag "Motverka ensamhet och förbättrad demensvård". Kostnaden är beräknad motsvarande lön om 30 000 kr/månad plus PO-pålägg och är för år 2021 avhängig av om och när införandet av äldreambassadörerna sker under detta år.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 oktober 2021

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör